

Leerboeken informatica voor AVO en VWO

G. A. Vonk

OW & OC, RU Utrecht

Summary:

This article gives an overview of books in the Dutch language on informatics or computer education.

Er verschijnen de laatste tijd veel boeken op de markt die inspelen op de mogelijke invoering van burgerinformatica in het voortgezet onderwijs. Dit is een goede zaak, maar het maakt het de docent niet gemakkelijk een overzicht te krijgen van het aanbod. De VOC (Vereniging voor Onderwijs en Computer) heeft bij dit laatste willen helpen door titels en bijbehorend feitenmateriaal te verzamelen. Hiertoe zijn rond 50 uitgeverij aangeschreven met het verzoek om in aanmerking komende boeken te sturen. Uitsluitend de binnengekomen reacties worden in de beschouwing betrokken, hetgeen dus niet inhoudt dat dit overzicht compleet is.

Niet meegenomen zijn de boeken die door de schrijvers bestempeld worden als bestemd voor het beroeps-onderwijs, op welk niveau ook.

Uitdrukkelijk zij vermeld dat het niet de bedoeling is geweest een vergelijkend onderzoek te doen. We laten beoordeling graag aan u over. Toch zult u in het overzicht karakterisering en aantreffen die subjectief genoemd kunnen worden. Beschouwt u die als onze eerste indruk, die wij graag geven voor een betere. Wij geven een voorbeeld.

U zoekt een boek over informatica voor de schoolbibliotheek. In de tabel staan bij "gebruik" (kolom 6) enkele boeken als l(eesboek) aangemerkt. Begint u met deze boeken ter inzage te nemen. Is dat niet wat u hoopte, concentreert u zich dan op de titels die als d(oecerboek) staan aangegeven. Daarbij is het niet uitgesloten dat u een boek aantreft dat u juist erg geschikt vindt voor zelfstudie. We hopen echter dat dit gericht zoeken sneller gaat dan in het wilde weg.

De tabel geeft lang niet weer wat er over de boeken zou zijn op te merken. Een enkele aantekening willen we daarom per titel nog maken, in de hoop zo objectief mogelijk te blijven.

Kanttekeningen per boek

Kasper Boon, Informatica basisbegrippen

Het programmeren is tot beperkte proporties teruggebracht. Informaticatheorie komt ruimschoots aan de orde.

A. B. H. Bos, Micro-informatica, deel 1 en deel 2

Deel 1. Een hoofdstuk historie gevolgd door een inleiding op een BASIC die een doorsnede is van wat op veel micro's gebruikt wordt. Verder enkele uitstapjes naar dialecten en BASICODE. Er wordt nogal veel vakjargon gebruikt, waarvoor een uitgebreide verklarende woordenlijst is toegevoegd.

Deel 2 is een voortzetting van deel 1, met dezelfde eenvoudige programmeertaal zonder file-handling. Veel van wat met deze BASIC aan numerieke methoden is te realiseren, wordt ook behandeld. De doorlopende hoofdstuknummering en de identieke woordenlijsten doen vermoeden dat beide delen oorspronkelijk als één boek bedoeld waren.

Børge R. Christensen, Peet Pottjegort, COMAL-80, een programmeertaal

Vertaald uit het Deens, waarvan hier en daar nog sporen herkenbaar zijn. Boek en werkboek moeten tezamen worden gebruikt. Het werkboek is een verbruiks-artikel.

R. Davids, BASIC een programmeertaal

De eerste druk behandelde RT-11-BASIC. Het naast elkaar gebruiken van beide drukken kan een probleem zijn. Twee hoofdstukken behandelen (Random Acces) bestanden, waarvan één met een ledenadministratie als voorbeeld.

Schrijver (alfabetisch)	Titel		ISBN 90 gevolgd door	Prijs incl. BTW	Aantal pag.	Antwoorden	Uitvoering	Theorie/prog.	Gebruik	Prog. taal	Gerichtheid	Stijl	Niveau	Correctheid	Illustraties	Bestanden	Standaardprogr	Jongens/meisjes
Bos	Micro-informatica 1	SK	20711695	27,50	130	-	Z	tP	1d	B	W	M	O1	+	cf	-	-	O
Bos	Micro-informatica 2	SK	20711709	27,50	162	-	Z	tp	1d	B	W3	M	B1	+	cf	-	V	O
Boon	Informatica basisbegrippen	EB	11920503	24,50	191	D	Zs	tp	1d	B	ATM	M	B	+	F	t	+	Jm
Christensen CS	Comal - 80	EB	11921607	12,50	68	-	t	P	d	C	1	M	O	+	d	-	+	J
Christensen CS	Comal - 80 werkboek	EB	11921615	12,50	104	-	t	P	w	C								
Dauids	BASIC, een programmeertaal	EB	1192150X	20,75	150	in	Z	P	dw	B1	W2	Z	O2	+	Bf	+	-	O
Dijkstra CS	Voor het eerst ...	WN	01267874	17,50	89	-	z1	P	w	B2	μ1	E	O4	.	S	-	-	O
Everink	Basiskennis informatieverwerking	AS	62330649	22,50	122	-	z	T	1	-	APT	M	B	.	ft	t	-	O
Görts CS	Computerkunde	WN	01341527	21,75	96	-	zz	pt	dw	E	T	Z	O2	+	BCf	++	-	O1
Gusting	Programmeren in BASIC	ND	23601971	21,50	113	-	Z	P	dw	B	W	E	O2	+	B	-	-	O
Lawson	Inleiding computersystemen	SM	14031874	?	?	-	z	T	d	-	AP	?	B	?	T?	t	-	O
Pijls	Programmeeropgaven	ED	1192620X	14,50	68	A1	z	P	w	O	W	Z	B	+	.	-	-	O
van der Pool	Basisboek informatica	SK	?	?	?	-	zz	T	1	O	AT	E	OB	+	F	t	-	O
Schoenmaker CS	Informatica met de micro-computer	MA	20867636	17,50	112	-	zz	tp	d	B	μW	M	B	.	TC	-	V	jm
Vonk	Computerkunde werkschrift	IV	61213428	10,00	134	AD	T	pt	w	E	T	E	O3	+	B	++	-	jm
Wouters	De programmeertaal	TZ	03439451	16,00	90	D2	Z	P	dw	B	W	E	O3	.	t	-	-	O
		1		2		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

Toelichting op de kolommen

- AS = Academic Service/Den Haag
EB = Educaboek/Culemborg
IV = IVIO/Lelystad
MA = Malmberg/Den Bosch
ND = Nijgh en van Ditmar/Den Haag
SK = Stenfert Kroese/Leiden
SM = Samsom/Alphen a/d Rijn
TZ = Thieme/Zutphen
WN = Wolters Noordhoff/Groningen
- eind 1982, wijziging voorbehouden
- A = antwoordenboekje
D = docentenhandleiding
in = antwoorden in het boek
1 = in BASIC: ISBN 9011926218, f 12,50
2 = ISBN 90034508
- t = typletter, T = idem 2 lettertypen
z = zetwerk, zz = idem in twee kolommen
Z = gezet in 2 of meer lettertypen
s = steunkleur
1 = diagrammen handgeschreven
- P = hoofddoel is leren programmeren
T = hoofddoel informatica-theorie
pt = programmeren daarna theorie
tp = gemengd
Tp = weinig programmeren na theorie
tP = hoofddoel programmeren na wat theorie
- d = geschikt voor doceerlessen/inclusief oefenmateriaal
w = karakter van een werkboek
- 1 = karakter van een leesboek
ld en dw zijn tussenvormen
- B = BASIC, C = COMAL, E = ECOL
O = (min of meer) taalonafhankelijk
1 = microsoft BASIC vanaf de 2e druk
2 = inclusief IF ... THEN<statement>
ELSE<statement>
- A = apparatuur wordt behandeld
M = maatschappelijke aspecten
P = (harde) programmatuur
T = (uitmondend in) toepassingen
W = voorbeelden van wis- of rekenkundige of technische aard
μ = microcomputers
1 = aandacht voor gestructureerd programmeren
2 = één uitgewerkt administratief voorbeeld
3 = toepassingen van de numerieke wiskunde plus een boekhoudkundig voorbeeld
- E = eenvoudig
M = minder gemakkelijk
Z = zakelijk; enige uitleg kan nodig zijn
- B = HAVO/VWO bovenbouw
O = onderbouw
1 = vraagstukken op drie niveaus
2 = in het bijzonder HAVO/VWO
3 = in het bijzonder MAVO/HAVO
4 = de laatste hoofdstukken wat pittiger
- + = goed, . = minder juiste uitspraken komen voor, meestal als gevolg van oversimplificatie; ook kan sprake zijn van drukfouten
- B = blokschema's
C = cartoons
d = enkele diagrammen
F = veel foto's
f = enkele foto's
S = structuurdiagrammen
T = tekeningen
t = enkele tekeningen
- t = in theorie behandeld
+ = komen voor
++ = idem als essentieel onderdeel
- = worden niet behandeld
- + = worden behandeld en naar wens bijgeleverd
verd
V = programmateksten als voorbeelden in het boek
- = komen niet voor
- J = op jongens gericht
j = niet uitdrukkelijk jongens-gericht
M en m = analoog op meisjes
O = onzijdig in aanpak
1 = een enkele cartoon kan kwetsend zijn voor meisjes

D. Dijkstra, S. Metselaar, Voor het eerst... beginnen met de computer

Practicum bij microcomputers. De gebruikte structuurdiagrammen niet volgens NEN 1422. Deze diagrammen dienen als illustratie, niet als ontwerphulpmiddel.

J. Everink, Basiskennis Informatieverwerking

Een boek dat waarschijnlijk voor middelbaar en hoger beroepsonderwijs geschreven is, maar voor informatica als keuzevak in VWO bovenbouw geschikt kan zijn.

C. A. Ch. Görts, S. G. van der Meulen, A. van der Sluis, G. A. Vonk, J. R. Zweerus, Computerkunde

Te gebruiken met centrale computerverwerking en met bepaalde schijvenmicrocomputers. Voor deze is een tekstverwerker, vertaler en bestanden op schijf leverbaar. Blokschema's niet volgens NEN 3283.

H. J. Gusting, Programmeren in BASIC

Het boek streeft met succes systeemonafhankelijk BASIC na. Te gebruiken met centrale computerverwerking, terminals of microcomputers.

H. W. Lawson, Inleiding computersystemen

Vertaling uit het Engels door T. J. van Weert. Bij de beoordeling ging het boek juist ter perse. Apparatuur (zoals elektronische schakelingen) en harde programmatuur (de computer als een systeem van samenwerkende processen) komen uitgebreid aan de orde.

W. Pijls, Programmeer-opgaven 1

Het boek bevat uitsluitend opgaven, maar dan ook vele. Te gebruiken met veel programmeertalen, hoewel het hoofdstuk READ-DATA de BASIC-achtergrond verraad.

J. A. van der Pool, Basisboek informatica

In 21 hoofdstukken worden de vele facetten van de informatica belicht. Hoewel de laatste zeven hoofdstukken meer als bovenbouwstof zijn aan te merken, is de verteltrant zo helder en eenvoudig, dat ook voor geïnteresseerde jongere leerlingen het gehele boek goed leesbaar is. Het boek verschijnt in het voorjaar 1983.

J. Schoenmaker, W. van Zundert, J. Engelen, Informatica met de micro-computer

Automatiseringstoepassingen buiten bereik van de microcomputer worden, ondanks de titel, wel aangestipt, doch uiteraard theoretisch.

G. A. vonk, Computerkunde werkschrift

Invulschrift, dus een verbruiksartikel, hoewel men dit kan vermijden. Te gebruiken met centrale computerverwerking en met bepaalde schijven-microcomputers. Voor deze is een tekstverwerker, vertaler en bestanden op schijf leverbaar. Blokschema's niet volgens NEN 3283.

W. G. E. Wouters, De programmeertaal BASIC

De tekst is machine-onafhankelijk, de gebruiker kan zelf de voor zijn apparaat specifieke zaken in het boek invullen. Dat is voor de programmeertaal, hoewel zeer eenvoudig gehouden, niet geheel gelukt.